

Ανακατανομή για να μη χαθούν κοινοτικοί πόροι δισεκατομμυρίων

Αλλαγές σε έργα και προγράμματα του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Κοινοτικοί πόροι του ΕΣΠΑ 2021-2027, ύψους 2,6 δισ. ευρώ, εξετάζεται να ανακατανεμηθούν σε έργα και προγράμματα που υπηρετούν τις νέες προτεραιότητες της Κομισιόν: στέγαση, ύδατα, άμυνα, ενεργειακή αναβάθμιση, ανταγωνιστικότητα.

Ταυτόχρονα, μια άλλη ανακατανομή κοινοτικών πόρων βρίσκεται σε εξέλιξη στο πλαίσιο της νέας αναθεώρησης του Ταμείου Ανάκαμψης, με στόχο —στην προκειμένη περίπτωση— να μη χαθούν κονδύλια, εξαιτίας ανεφάρμοστων οροσήμων ή έργων που δεν προβλέπεται να ολοκληρωθούν μέχρι τη λήξη του Ταμείου, τον Αύγουστο του 2026. Για την αναθεώρηση αυτή, μάλιστα, θα βρίσκονται στην Αθήνα την επόμενη εβδομάδα στελέχη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τον Ντέκλαν Κόστέλο, αναπληρωτή γενικό διευθυντή Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Κομισιόν και τη Σελίν Γκάουερ, γενική διευθύντρια της Ειδικής Ομάδας για τις Μεταρρυθμίσεις και τις Επενδύσεις της Κομισιόν.

Η λεγόμενη ενδιάμεση αναθεώρηση του ΕΣΠΑ ακολουθεί τις τάσεις και τις ανάγκες της σημερινής πραγματικότητας, όπως διαμορφώθηκε από τον πόλεμο στην Ουκρανία, την ενεργειακή κρίση, τη στεγαστική κρίση στην Ευρώπη, την κλιμακώση της κλιματικής αλλαγής και τη διαπίστωση του ευρωπαϊκού ελλείμματος ανταγωνιστικότητας. Έτσι, καθορίστηκαν οι νέες προτεραιότητες, με βάση τις οποίες καλούνται τα κράτη-μέλη να ανακατανεμήσουν το 10% του κάθε προγράμματός τους, τομεακού ή περιφερειακού. Συνολικά, το ελληνικό ΕΣΠΑ είναι 26 δισ. ευρώ, άρα τα 2,6 δισ. ευρώ μπορούν να ανακατανεμηθούν.

Μια σημαντική αλλαγή, επίσης, είναι ότι δικαιούνται πλέον χρηματοδότηση και οι μεγάλες επιχειρήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τους σχετικούς κανονισμούς την περασμένη εβδομάδα, μετά τη συμφωνία Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενώ η «άσκησι» έχει ξεκινήσει στο επιτε-

Κονδύλια του ΕΣΠΑ 2021-2027, ύψους 2,6 δισ. ευρώ, εξετάζεται να ανακατανεμηθούν σε έργα που υπηρετούν τις νέες προτεραιότητες της Κομισιόν: στέγαση, ύδατα, άμυνα, ενεργειακή αναβάθμιση, ανταγωνιστικότητα.

Η κυβέρνηση διαπραγματεύεται με την Κομισιόν ένα πρόγραμμα που θα συνδυάζει ανακαίνιση παλαιών κατοικιών με ενεργειακή αναβάθμιση.

λείο του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και σε όλα τα υπουργεία και τις περιφέρειες, με στόχο να είναι έτοιμες οι προτάσεις έως το τέλος του χρόνου.

Η Ελλάδα ενδιαφέρεται ιδιαίτερα, όπως μεταδίδουν αρμόδιες πηγές, για τον τομέα της στέγασης. Ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας Νίκος Παπαθανάσης έχει ήδη αναφέρει ότι η κυβέρνηση διαπραγματεύεται με την Κομισιόν ένα πρόγραμμα που θα συνδυάζει ανακαίνιση παλαιών κατοικιών με ενεργειακή αναβάθμιση. Στόχος είναι να πέσουν στην αγορά παλαιά ακίνητα και να αυξηθεί η προσφορά. Ενδιαφέρον υπάρχει επίσης όσον αφορά την προτεραιότητα για τα ύδατα, δεδομένων των

προβλημάτων στα νησιά. Ακόμη, ο τομέας της άμυνας είναι σημαντικός, καθώς δίνει τη δυνατότητα επιλογής έργων υποδομής διπλής χρήσης, δηλαδή στρατιωτικής και πολιτικής. Έτσι, μια γέφυρα ή ένας οδικός άξονας που εξυπηρετεί τον στρατό, αλλά και τις ανάγκες μιας περιοχής, θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο αυτής της προτεραιότητας. Στην πραγματικότητα, κάποια από τα υφιστάμενα έργα του ΕΣΠΑ αιχμώως θα μετακινήθούν στις νέες προτεραιότητες προκειμένου να επωφεληθούν από τα κίνητρα που δίνονται.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε κίνητρα για τη «μετακίνηση» πόρων στις νέες της προτεραιότητες. Αυτά περιλαμβάνουν προκαταβολή 20%, καθώς και επιπλέον παράταση ενός χρόνου. Αντί του γνωστού v+2, που δίνει περιθώριο 2 ετών μετά τη λήξη του προγράμματος, δηλαδή έως το 2029, για τα έργα των νέων προτεραιοτήτων θα ισχύει το v+3, δηλαδή έως το 2030. Επίσης, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Κομισιόν, οι πόροι που επαναπρογραμματίζονται θα επωφεληθούν από υψηλότερα ποσοστά συγχρηματοδότησης, 10 πο-

σοστιαίες μονάδες πάνω από τα ισχύοντα, μειώνοντας έτσι την απαιτούμενη εθνική συνεισφορά.

Στο Ταμείο Ανάκαμψης, η αναθεώρηση έχει χαρακτήρα επείγοντος, καθώς απομένουν μήνες για να κρυφθεί το τέλος του. Όπως μεταδίδουν πηγές του Ταμείου, προτεραιότητα στις διαπραγματεύσεις της επόμενης εβδομάδας θα δοθεί στην απλούστευση των 194 οροσήμων που απομένουν μέχρι τη λήξη για την εισπραξη και της τελευταίας δόσης. Παράλληλα, θα συζητηθούν απεντάξεις έργων που δεν έχουν ελπίδα να ολοκληρωθούν στα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα.

Η Ελλάδα έχει μέχρι στιγμής ικανοποιήσει το 37% των στόχων και οροσήμων. Έχει εισπράξει 9,94 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και 11,4 δισ. ευρώ σε δάνεια, συνολικά 21,3 δισ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 59% των συνολικών πόρων που δικαιούται. Εφόσον εγκριθεί το 6ο αίτημα των επιχορηγήσεων, το οποίο υπεβλήθη τον Ιούλιο, για επιχορηγήσεις 2,1 δισ. ευρώ, το ποσό θα ανέβει στα 23,4 δισ. ευρώ ή 65% των πόρων που της αναλογούν.